

B9-0312/2023

5.7.2023

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl nepriklausomo ES etikos organo įsteigimo
(2023/2741(RSP))

Manon Aubry, Leila Chaibi
The Left frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl nepriklausomo ES etikos organo įsteigimo
(2023/2741(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją dėl skaidrumo ir sąžiningumo didinimo ES institucijose įsteigiant nepriklausomą ES etikos organą¹,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl įtarimų dėl Kataro vykdytos korupcijos ir didesnio skaidrumo ir atskaitomybės poreikio ES institucijose²,
 - atsižvelgdamas į savo 2023 m. vasario 16 d. rezoliuciją dėl nepriklausomo ES etikos organo įsteigimo³,
 - atsižvelgdamas į savo 2023 m. vasario 16 d. rezoliuciją dėl tolesnių veiksmų, susijusių su priemonėmis, kurių Parlamentas paprašė imtis siekiant ES institucijose stiprinti profesinį sąžiningumą⁴,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. liepos 16 d. Ursulos von der Leyen, kaip kandidatės į Europos Komisijos pirmininko pareigas, pristatytas kitos kadencijos Europos Komisijos (2019–2024 m.) politines gaires,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 1 d. Komisijos pirmininkės įgaliojamąjį raštą paskirtajai už vertybes ir skaidrumą atsakingai Komisijos pirmininko pavaduotojai Vėrai Jourovai,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 18 d. Komisijos pirmininkės Ursulos von der Leyen laišką Tarybai, įskaitant Komisijos tolesnius veiksmus, susijusius su 2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ne teisėkūros rezoliucija dėl skaidrumo ir sąžiningumo didinimo ES institucijose įsteigiant nepriklausomą ES etikos organą,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 8 d. Komisijos komunikatą „Pasiūlymas dėl tarpinstitucinio etikos organo“ (COM(2023)0311),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Komisija jau savo kadencijos pradžioje įsipareigojo įsteigti nepriklausomą etikos organą, įskaitant tiek Komisijos pirmininkės politinėse gairėse, tiek Komisijos narės Vėros Jurovos įgaliojamajame rašte;
- B. kadangi Parlamentas savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliucijoje iš esmės pritarė

¹ OL C 117, 2022 3 11, p. 159.

² OL C 177, 2023 5 17, p. 109.

³ Priimti tekstai, P9_TA(2023)0055.

⁴ Priimti tekstai, P9_TA(2023)0054.

pasiūlymui įsteigti patikimą ir nepriklausomą etikos organą;

- C. kadangi buvo paskelbtas neryžtingas Komisijos pasiūlymas dėl tarpinstitucinio etikos organo, o šiuo metu, kilus vadinamajam Katargeito skandalui, tebevyksta tyrimas dėl keliems Parlamento nariams ir vienam darbuotojui pareikštų kaltinimų pinigų plovimu, korupcija ir dalyvavimu nusikalstamoje organizacijoje;
 - D. kadangi viešųjų institucijų ir jų išrinktų atstovų, Komisijos narių ir pareigūnų nepriklausomumas, skaidrumas ir atskaitomybė yra itin svarbūs skatinant piliečių pasitikėjimą, kuris būtinas teisėtam demokratinėms institucijoms veikimui;
 - E. kadangi pastaraisiais mėnesiais buvo atskleisti interesų konfliktų, skaidrumo trūkumo ir turto bei interesų atskleidimo trūkumo Komisijoje atvejai, įskaitant buvusio Komisijos nario D. Avramopoulou apmokamą dalyvavimą asociacijos „Fight Impunity“ veikloje ir skaidrumo trūkumą, susijusį su Komisijos nario M. Schinaso kelionėmis į Persijos įlankos regioną;
 - F. kadangi dabartinės ES etikos sistemos trūkumai daugiausia susiję su tuo, kad joje laikomasi savireguliacijos principo ir trūksta žmogiškųjų ir finansinių išteklių bei kompetencijų, reikalingų informacijai tikrinti, tyrimams atlikti, sankcijoms siūlyti ir taikyti; kadangi siekiant atkurti pasitikėjimą Europos institucijomis ir jų demokratinę teisėtumą būtina įsteigti patikimą ir nepriklausomą etikos organą;
 - G. kadangi Europos Parlamento narių įgaliojimų laisvė jokia būdu neužkertama kelio tokio nepriklausomo etikos organo įsteigimui ir su juo susijusioms prerogatyvoms, įskaitant tyrimo ir sankcijų taikymo įgaliojimus; kadangi joks teisinis vertinimas niekada nepademonstravo tokio apribojimo;
 - H. kadangi Katargeito skandalas skatina Europos institucijas iškelti svarbų klausimą dėl nesėkmingos kovos su korupcija ir taikyti platesnio masto skaidrumo, sąžiningumo ir atskaitomybės priemones;
1. atsižvelgia į ilgai lauktą Komisijos pasiūlymą dėl nepriklausomo tarpinstitucinio etikos organo (toliau – Etikos organas);
 2. yra labai nusivylęs dėl akivaizdžiai nepakankamo šio pasiūlymo užmojo, nors Parlamentas šio pasiūlymo laukė beveik visą savo kadenciją, o Europos institucijos išgyvena didžiausią kyšininkavimo skandalą per visą savo istoriją;
 3. labai apgailestauja dėl pasiūlytų su tema nesusijusių įgaliojimų, prilygstančių savanoriškos tarpinstitucinės darbo grupės, skirtos minimaliam etikos taisyklių suderinimui, o ne institucijos, užtikrinančios etikos taisyklių laikymąsi, įgaliojimams; labai apgailestauja dėl beveik neegzistuojančių įgaliojimų, nepriklausomumo stokos ir itin menkų žmogiškųjų bei finansinių išteklių, kuriuos siūloma skirti Etikos organui; visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad jis negali nei tirti korupcijos, interesų konfliktų ir kitų etikos taisyklių pažeidimų atvejų, nei taikyti sankcijų;
 4. rekomenduoja įsteigti Etikos organą, kuris spręstų struktūrinius politinių ir ekonominių galių interesų konfliktus ES institucijose;

5. primena savo poziciją, kad Etikos organas turėtų būti įgaliotas tirti įtariamus dabartinių ar buvusių narių ir darbuotojų etikos taisyklių pažeidimus ir viešai rekomenduoti atsakingoms institucijoms taikyti sankcijas, kad būtų užtikrinti vienodi standartai ir nuoseklus jų vykdymas visose institucijose ir kitose susijusiose šalyse;
6. mano, kad Etikos organas turėtų būti įgaliotas ne tik tikrinti finansinių interesų deklaracijas, bet ir tirti interesų konfliktų, „sukamųjų durų“ reiškinių, informacijos skelbimo ir kitų netinkamo elgesio atvejų taisyklių pažeidimus;
7. mano, kad Etikos organas turėtų būti įgaliotas tirti skaidrumo registro elgesio kodekso pažeidimus ir piktnaudžiavimo lobistine veikla atvejus;
8. mano, kad, siekiant užtikrinti nuoseklų etikos standartų taikymą ir nuspėjamumą, Etikos organo sprendimai turėtų būti privalomi ir vykdytini;
9. apgailestauja, kad Komisija nepasiūlė apjungti esamų už etiką atsakingų organų funkcijų, kad jų veikla būtų visapusiškai veiksminga, kaip Parlamentas rekomendavo savo 2021 m. rezoliucijoje;
10. pakartoja savo raginimą į pasiūlymo taikymo sritį įtraukti institucijų darbuotojus;
11. pažymi, kad Komisija pasiūlė penkis nepriklausomus ekspertus, kurie stebėtojų teisėmis konsultuotų Etikos organo narius; apgailestauja, kad jiems suteikiamas ne tikrųjų narių, o stebėtojų statusas; primena savo pasiūlymą paskirti buvusius Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Europos Audito Rūmų teisėjus ir buvusius ES ombudsmenus, kurie turėtų visus rekomendacinius ir balsavimo įgaliojimus;
12. nepritaria narių sprendimų priėmimo procedūrai, pagrįstai bendru sutarimu; pabrėžia, kad tokiu atveju sprendimai būtų priimami vadovaujantis žemiausiais etikos standartais, ypač atsižvelgiant į tai, kad kai kurios aptariamos institucijos neturi elgesio kodekso;
13. apgailestauja, kad bendrų minimaliųjų standartų rengimas yra toks neapibrėžtas, kad kiekviena šalis ir toliau taikys labai skirtingą praktiką, ypač susijusią su veiklos pertraukos laikotarpiais, pagrindine kovos su „sukamųjų durų“ reiškiniu priemone;
14. pažymi, kad kiekviena šalis savarankiškai įvertins savo vidaus taisyklės ir jų suderinamumą su Etikos organo parengtu standartu; smerkia šį savireguliacijos principą, kuris yra pati problemos, susijusios su atskaitomybe, sąžiningumu, skaidrumu ir kova su korupcija institucijose, esmė;
15. apgailestauja, kad etikos taisyklės kiekvienoje institucijoje ir toliau priklausys nuo kiekvienos institucijos aiškinimo ir užmojų lygio; baiminasi, kad dėl to etikos taisyklės nebus patobulintos;
16. yra susirūpinęs dėl labai menko preliminarus Etikos organo biudžeto, kuris kelia abejonių dėl galimo jo veiksmingumo; pabrėžia, kad derybos dėl daugiamečių finansinės programos vidurio laikotarpio turėtų būti tinkama proga padidinti jo biudžetą; pažymi, kad preliminarus biudžetas yra triskart mažesnis už pinigų sumą, kurią policija konfiskavo Katargeito skandalo metu;

17. primena savo poziciją dėl pakankamų žmogiškųjų išteklių, kurie turi būti skirti Etikos organui; pažymi, kad Komisijos pasiūlymas dėl dviejų etatinių darbuotojų (AST lygis) ir vieno etatinio darbuotojo (AD lygis) kiekvienai dalyvaujančiai šaliai yra nepakankamas, ypač siekiant užtikrinti, kad būtų galima patikrinti finansinių interesų ir turto deklaracijų teisingumą ir ištirti kitus etikos taisyklių pažeidimus; mano, kad šis menkas preliminarus biudžetas įrodo, jog Komisija siūlo įsteigti ne ES etikos organą, o tik tarpinstitucinių diskusijų forumą;
18. primena savo poziciją, kad Etikos organas turėtų turėti teisę savo iniciatyva pradėti tyrimą ir atlikti tyrimus vietoje bei duomenimis grindžiamus tyrimus, remdamasis informacija, kurią jis surinko arba gavo iš trečiųjų šalių;
19. mano, kad būsima Sutarčių peržiūra yra puiki galimybė įtraukti privalomą reikalavimą visoms ES institucijoms, organams ir agentūroms įsteigti tokį nepriklausomą etikos organą; pažymi, kad pagal tarpinstitucinį susitarimą dalyvauti yra neprivaloma; yra susirūpinęs dėl to, kad mažiau to norinčios institucijos, agentūros ir įstaigos gali nedalyvauti;
20. apgailestauja, kad į pasiūlymą neįtrauktas raginimas uždrausti Europos Parlamento nariams dirbti apmokamą papildomą darbą ar užsiimti papildoma veikla, ypač eiti vadovo ar patarėjo, biržinių bendrovių direktorių valdybų ar patariamųjų tarybų narių ar direktorių pareigas;
21. mano, kad, atsižvelgdamas į susidariusias aplinkybes, Parlamentas turėtų toliau tobulinti savo vidaus etikos taisykles, grindžiamas aukščiausiais standartais; mano, kad rengiant Parlamento narių interesų ir turto deklaracijas turėtų būti remiamasi geriausios nacionalinių parlamentų praktikos pavyzdžiu; siūlo, kad patariamasis Parlamento narių elgesio klausimais komitetas atliktų aktyvų vaidmenį, įskaitant galimybę veikti savo iniciatyva, tiesiogiai nagrinėti skundus ir, svarbiausia, priimti sprendimus dėl sankcijų;
22. ragina Komisiją skubiai peržiūrėti pasiūlymą;
23. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.